

Štev. 4.

V Ljubljani, meseca aprila 1922.

Leto XXIII.

Trojna pomlad.

Prepevajmo, vriskajmo prav iz srca,
saj krasna v deželo pomlad je prišla!
Zeleni njen plašč od solnca odseva,
pretkan in posut je s tisoč cvetov,
s krasoto draguljev in biserov.
Povsod in povsod zbor ptičev prepeva,
v prirodi je samo brstenje,
vse v novo hiti življenje!

Pozdravljena tisočkrat,
cvetoča pomlad!

Nas tudi prešinja življenja čilost,
uživamo zorne mladosti sladkost.
Oj, sreče nam jasne solnce zdaj sije,
po žilah pretaka vroča se kri,
z radostjo mi zremo v zlate dni,
v prsih pa srce krepko nam bije.
Bridkosti in tog ne poznamo,
vse polno pa nadej imamo.

Pozdravljena tisočkrat,
mladosti pomlad!

Vzcvetela i nam domovina je zdaj
in kaže v lepoti se svoji kot raj.
Pod krovom smo enim vsi kakor bratje,
nam trdna je volja, samozavest,
moč svojo imamo in jako pest,
v zvezi Slovenci smo, Srbi, Hrvatje.
Izpolnila nam se je nada,
zasijala svoboda mlada.

Pozdravljena tisočkrat,
svobode pomlad!

Ponavlja se leto za letom pomlad,
iz cvetja rodi razkošni se sad.
In druga pomlad krasi nam življenje;
le kratko pač dobo enkrat žari,
moči pa nam da za poznejše dni.
A tretja pomlad, domovja vstajenje,
budi nas in kliče na delo,
na delo vsi z dušo veselo!

Pozdravljena tisočkrat,
ti trojna pomlad!

Ivan Stukelj.

JOSIP VANDOT:

Kekec na volčji sledi.

Planinska pripovedka.

4.

Kekec se je utrudil na strmi poti. Hm, že dve uri hodi navkreber po slabi, razdrapani poti, pa še vedno ni konca in kraja. Pohajala mu je sapa, in zato je moral počivati, da se malo odsopce. Sedel je na mehki mah. Znoj si je obrisal z obraza in si podprl glavo z rokami. Gledal je v dolinico, ki je ležala globoko pod njim in se je smehljala v srebrnih solnčnih žarkih. A Kekec je bil žalosten kakor še nikdar v svojem življenju. Oči mu niso videle krasote, ki je bila razprostrta pred njim, in niti slišal ni veselega ptičjega žvrgolenja po prostranem gozdu. Glej, tri dni ni že zažvižgal in ni zapel niti ene pesemce. Pa tudi citral ni že tri dni, ker je bil žalosten, o, tako žalosten! — A to vse zaradi uboge Mojce. Izginila je bila sirota pred tremi dnevi, da nihče ni vedel kam. Iskali so jo krog in krog, a nihče je ni našel. Niti Kekec, ki je oblezel ves gozd in je pogledal v vsak grm. Pa so govorili ljudje, da je slepa ubožica zašla in padla v drveči gorski potok. In potok jo je nesel daleč, daleč v tujo dolino... In Kekec se je prijel za glavo, pa je jokal, kot sta jokala Koroščevo oče in Koroščeva mati. Tja v gozd je pohitel. Na trato se je vrgel in je zaril obraz med travo. Pa je jokal v svoji žalosti, da bi se ga usmilil kamen. Vedno in vedno mu je bila pred očmi uboga, slepa Mojca. Slišal je njen srebrni glasek, ki poje pesem o škrjančku in pomladi, in v srcu mu je bilo toliko gorja in bolesti, da si je zatiskal oči in sence, ker ga je bolelo, o, tako jako bolelo! — Oj, Mojca, oj, sirotica mala, slepal! Zakaj se ti je dogodilo to, zakaj!

A vse žalovanje ni pomagalo prav nič. Mojce niso našli nikjer več. In nazadnje so verjeli tudi Koroščevo, da je slepa sirota padla v gorski potok in tam utonila. Tudi Kekec je skoro verjel in je bil žalosten, tako žalosten, da mu ni bilo več mar za citre in popevanje. Glavo je povešal in je mislil neprestano na ubogo Mojco, ki jo je srečala tako žalostna smrt. Tretji dan se je namenil v gore, da poišče Rožleta in mu pove strašno novico. Šel je po strmi poti in čez dve uri je sedel na trato visoko tam gori in je počival. Krog njega se je raztezal smrekov gozd in je molčal. Živa stvar se ni genila širom

okrog. Le od nekod je prihajalo votlo šumenje gorskega potoka, ki je bobnel nekje tam na desni z visoke skale.

Ko se je Kekec odpočil, se je napotil dalje. Pot se je vila vedno bolj strmo navkreber. Smrekov gozd je prenehal, in okrog so rasli samo še pokvečeni borovci in nizko, grbavo rušje. Velike, z zelenim mahom porasle skale so ležale razmetane vsepovsod. Od tu je videl Kekec naravnost na nebotične stene strmih snežnikov, ki so se vzpenjali nedaleč pred njim v modro nebo. A Kekec se danes ni čudil njihovi krasoti in visokosti. Kekec je bil žalosten in potr. Zato je naglo spel po poti, ki je zavila nad globokim prepadom na levo. Tisto votlo bobnenje je prihajalo vedno bliže, in že se je tresla zemlja pod njegovimi nogami. Kekec je poslušal in je postal vkljub svoji žalosti radoveden. — »Aha, tu mora biti oni veliki slap, ki so mi o njem že tolikokrat pravili pri Korošču,« je dejal. »Rad bi ga videl in vedel, če je res tako strašen.«

Radovednost ga je prevzela, zato je krenil s poti. Splazil se je skozi rušje in je obstal kraj napol preperelega borovca, ki je stal nad prepadom. Z desnico se je prijel za skalo in se je nagnil naprej. Gledal je v grozni prepad, a dna ni mogel videti nikjer. In v ta prepad je padala z visoke skale razpenjena voda gorskega potoka. Bobnela je, da so se potresale krog in krog sive skale, in iz prepada so se dvigale vlažne megle... Kekec je zazeblu po vsem telesu. Zato je stopil nazaj od prepada in se je plazil skozi rušje, da bi došel na pot. A zašel je preveč na desno in je obšel ves prepad. Moral je prebresti drveči potok, ki pa na srečo ni bil preglobok na onem mestu. Stopil je v smrekov gozdič, ker je mislil, da je na oni strani prava pot. Toda ko je prišel iz gozdiča, je izprevidel, da se je prevaral. Na tej strani ni bilo nikjer poti, in Kekec je videl pod sabo malo senožet, obdano krog in krog od visokih smrek. Tam na koncu senožeti je stalo nekaj črnega, podobno nizki, prepereli koči.

»No, dobro si jo zavozil,« je pokregal Kekec samega sebe. »Hm, kaj ti je bilo treba kreniti s prave poti? Na, pa glej zdaj, kako prideš k Rožletu! Saj pravim, Kekec — zijaš si bil še vedno, in še danes te ni pustila tista zijašlost. Kekec, Kekec!«

In Kekec bi se bil skoro razjezil sam na sebe. Toda sredi bobnenja bližnjega slapa je zaslišal tedaj glas, ki je prihajal s tihe senožeti. Kekec je dvignil glavo, pa je poslušal. In zazdelo se mu je, da čuje pesem, tisto pesem, ki si jo je bil izmislil nedavno sam. Sredi šumenja razdivjane vode je razbral natanko tihe glasove, ki so prihajali s samotne senožeti. In skoro se mu je zdelo, da sedi nekje tam doli uboga Mojca in poje s svojim srebrnim glasom.

Kekec se je začudil in ustrašil obenem. Pozorno je gledal tja in je poslušal. Toda tisto tiho petje je utihnilo hipoma, in čulo se je samo šumenje vode. Kekec se je zganil in je zavpil na ves glas: »Mojca, oj Mojca!«

A nihče mu ni odgovoril. Le njegov glas je jekal stoglasno od gladkih pečin. Kekec je zmigal žalostno z glavo in je dejal sam pri sebi: »Čudno, hm, čudno... Skoro sem mislil, da je Mojca tam doli. Pa sem se prevaral... Nikogar ni tam! Samo voda šumi...«

Okrenil se je, pa je šel dalje skozi gozdič. In ni preteklo četrte ure, ko je došel do prave poti, ki se je vila tik ob gorskem potoku. Naglo je stopal po kameniti poti in se je vedno bolj bližal senožetim, kjer se je pasla čez leto vaška živina. Prehodiš je zadnjo strmino in

je došel do široke planote, raztezajoče se tik do gladkih pečin s snegom pokritih gorá. Zaslišal je glasno zvončkljanje živinskih zvoncev in je spoznal takoj, da je došel na kraj svoje poti. Šel je preko senožeti, da poišče Rožleta, ki ga je kmalu našel.

Sredi senožeti je sedel Rožle na nizki skali in je strmel v tihi planinski svet. Krog njega se je pasla mirno živina in je samo dvignila glavo, ko se je Kekec približal. Deček je obstal pred pastirčkom in je zaklical: »Rožle, o, Rožle! Ali me ne vidiš?«

Rožle je dvignil glavo. Ko je zagledal pred sabo Kekca, se je nasmehnil. »Ti si prišel k nam, Kekec?« je rekel žalostno. »O, vem, zakaj si prišel. Vse smo že zvedeli, vse o siroti Mojci...«

Rožletu se je tresel glas, in debele solze so mu privrele iz oči. Kekec ga je gledal, in dasi se je tudi njemu krčilo srce od gorke žalosti, ga je vendar pričel tolažiti. — »No, ne jokaj, Rožle!« je govoril. »Moralo je biti tako... Pa saj nemara Mojca ni umrla. Nemara je zašla kam, pa je pri tujih ljudeh... Samo ne joči! Veš, tudi meni je hudo, tudi meni... A še bolj hudo je vašemu očetu in vaši materi. — Kar potolaži se, Rožle! — Tri dni sem iskal ubogo Mojco po gozdovih. Vsak kotiček sem pretaknil, pa sem jokal, samo jokal in klical Mojco. A ni je bilo nikjer in ni je bilo od nikoder... Kaj hočeš, Rožle? Moralo je biti tako, moralo...«

Rožle si je pričel brisati solze. Gledal je Kekca in je zmajeval neprestano z glavo. — »Lepo govoriš, Kekec, resnično govoriš lepo,« je dejal naposled. »Ali še veš, kako smo ob večerih lepo prepevali na vrtu? Ti, Mojca in jaz... O, nihče ni mislil, da bo čez nekaj dni Mojca mrtva, nihče! Pa Mojca je pela tako lepo! Ali se še spominjaš, Kekec?«

No, Kekec se je dobro spominjal. Zato pa mu je postalo tako hudo, da je sedel kraj Rožleta in je pričel glasno zdihovati. In zdihovala sta oba in tarnala. Dolgo sta sedela tam in nista skoro nič govorila. Samo v srcu ju je bolelo in spominjala sta se, kako je bilo lepo ob večerih na vrtu. Veselo je Kekec takrat citral, in prepevali so glasno. A najlepše je pela Mojca s svojim škrjančkovim glasom. Da, lepo je bilo takrat. A zdaj ni več Mojce. Nič več ne prepeva, in Bog ve, kje jo je srečala hudobna, žalostna smrt...

In dečkoma je postajalo vedno huje v srcu. Sama nista vedela, koliko časa že sedita na skali sredi senožeti. Živina se je bila oddaljila in je počivala v senci nizkega grmovja tam kraj senožeti. A naposled je Kekec vendarle vstal. Ozrl se je po solncu, ki se je nagibalo k belim goram. Šinil je z rokavom preko obraza, pa je rekel: »Čas je, da grem... Pot je dolga, in še pred večerom moram biti doma. Veš, Rožle, kar lepo se potolaži! Čez tri dni pa te pridem spet obiskat.«

»Spremem te malo,« je odgovoril Rožle. In šla sta preko senožeti. Dospela sta kmalu do gorskega potoka in do gozdiča. Tedaj pa se je spomnil Kekec one skrite, male senožeti, ki zeleni pod tem gozdičem, in domislil se je tudi onega čudnega glasa, ki ga je bil slišal s tiste senožeti. Zato se je ustavil, pa je vprašal Rožleta: »Ali veš, da je pod tem gozdičem lepa senožet? Videl sem jo bil prej, in skoro strah me je bilo. Slišal sem glas, ki je prepeval pesem o Pehti. Poslušal sem in gledal, pa nisem videl nikogar!«

A Rožle je zmajal z glavo in je odvrnil: »Nisem še slišal nikoli o tisti senožeti. Kekec, motiš se. Na tej strani ni nobene senožeti.«

Kekec je ugovarjal in je trdil svojo. Nazadnje sta se splazila oba skozi gozdič, da si ogledata tisto senožet. Rožle ni hotel kar nič verjeti. Zato se je jako začudil, ko sta stopila na parobje. Resnično — tam doli je ležala skrita senožet, vsa obdana od visokih, temnih smrek. Tiha je bila senožet; samo bobnenje bližnjega slapa se je razlegalo votlo in težko sredi te tišine.

»No, ali vidiš, da se nisem motil?« je rekel Kekec. »Poglej, le poglej tja doli! Ali ne vidiš tam nekaj črnega? Kaj se ti ne zdi, da stoji tam samotna koča? Ha, Rožle?«

Pastirček je gledal tja in se je čudil. Mračna je bila senožet, niti sonce ni sijalo nanjo. Pa tudi črlikanja veselih murnov ni bilo slišati od nikoder. A razločno je videl kočo tam kraj senožeti. Črne so bile stene, črna streha in črna okenca. Pa je bilo Rožleta skoro strah, ko je videl tisto kočo. Pokrižal se je naglo in je zgrabil Kekeca za roko. »Pojdiva, pojdiva odtod!« je rekel in se je stresel. »Kekec, ali veš? Tu doli domuje nemara sama Pehta... Pojdiva, da naju ne zaloti!«

A Kekec se je posmejal in je hotel odgovoriti. Toda tedaj je zaslišal razločno droben glas, ki je pričel prepevati nekje tam doli. Kekec je poslušal in se je začudil. »Ali slišiš, Rožle?« je dejal potihoma. »To je pesem o škrjančku in pomladi... Čuj, ali ni glas podoben glasu uboge Mojce? Poslušaj, poslušaj, Rožle!«

Rožle je slišal tisti glas in se je pričel tresti po vsem životu. »Pojdiva, Kekec, pojdiva!« je šepetal ves-preplašen. »Tam doli stanuje Pehta. Zagledala je naju, pa poje zdaj, da bi naju premotila in zvabila v kočo... Pojdiva, Kekec — lepo te prosim, pojdiva!«

A Kekec ga ni slušal. Kekec je samo poslušal tisti glas, ki je pel o škrjančku in pomladi. In Kekec je bil trdno prepričan, da sedi tam doli v črni koči Mojca in poje. Slišal je Rožleta, ki mu je pravil, da je tista koča Pehtin dom, in tedaj mu je šinila v glavo hipoma misel: Glej, izginila je Mojca pred tremi dnevi. A Mojca ni padla v gorski potok, kakor pravijo ljudje na vasi. O, Mojca je še živa — ugrabila

jo je Pehta, pa jo je zaprla v svojo kočo. Tam doli v tisti koči prepeva zdaj Mojca. Saj Kekec sliši zdaj njen glas, njen lep, škrljančkov glas... Živa je Mojca, oj, resnično živa in ni padla v gorski potok!

Kekec se je domislil vsega tega in se je kar zasmeljal v svojem veselju. Tlesknil je z rokami in je poskočil trikrat, da mu je padel klobuček na tla. — »Ali slišiš, Rožle?« je dejal pastirčku, ki je silil v svojem velikem strahu nazaj v gozd. »Mojca je tam doli. Pehta jo je ugrabila — in sedaj je Mojca pri njej. — Kaj ti nisem že prej rekel, da je Mojca še živa? Ha, Rožle? — O, kar doli pohitim, po Mojco pohitim, pa jo povedem lepo domov. Resnično, Rožle...«

In Kekec je zavriskal in se je kar zaprašil po strmini navzdol. Rožle je pričel sklepati z rokami in je vpil v svojem strahu za njim: »O, ne hodi, Kekec, lepo te prosim, ne hodi! Tam doli ni Mojce — tam je samo Pehta... Kekec, o, Kekec!« — A Kekec ga ni poslušal — Kekec je drvel kakor veter po strmini! Že je došel na senožet, že je dirjal na vso sapo preko nje. Enkrat se je celo zapletel v visoko travo. Zakrilil je z rokami in je padel, kakor je bil dolg in širok. Toda naglo se je pobral in je brzel še hitreje preko senožeti.

Rožle se je prijel za glavo, in obup mu je stisnil srce. Videl je, kako dirja Kekec proti koči, dirja naravnost v svojo pogubo. Saj je bil prepričan, da ga je zvalila tja doli sama Pehta. Zapre ga v črno

kočo, in nesrečni Kekec ne bo videl nikdar več solnca in svojih krašnih citer. In Rožletu je bilo pri tej misli hudo, oj, tako hudo, da se je prijemal za glavo in si je pulil lase. »Kekec, o, Kekec!« je ponavljal obupno. »Ali slišiš, Kekec? O, ne hodi! ...«

A Kekec se ni ustavil. Rožle ga je zagledal v naslednjem trenutku že ob koči. Tam se je Kekec ustavil in je poizkušal, da bi odprl vrata. A vrata so bila zaklenjena. Zato je pričel Kekec butati s hrbtom ob lesene stene, da je kar jekalo. Vse to je videl Rožle, in lasje so se mu kar ježili. Hipoma je zavpil na glas, zakaj videl je, da se je Kekcu posrečilo butanje. Ulomila se je deska, in skozi široko špranjo se je splazil Kekec v črno kočo.

Rožle je videl samo še to. Zakričal je na glas in si je zakril obraz z rokami. Toda že v naslednjem trenutku se je obrnil in je zbežal v gozd. Hitel je na vso sapo skozi grmovje in se ni upal ustaviti niti za hip. Bežal je samo naprej in niti gledal ni na pot. Dospel je iz gozdiča na stezo; toda v svojem divjem strahu niti zapazil ni, da je krenil v nasprotno smer. Šele čez dolgo časa se je zavedel in spoznal, da ne gre po pravem potu. Zato se je obrnil in je bežal nazaj. Znoj mu je tekel curkoma z obraza, in bil je že ves zasopel, ko je dospel nazaj do gozdiča. Tam pa se je ustavil in si je pričel brisati z rokavom vroči obraz.

»Kekca je zagrabila Pehta,« je zasopel tedaj. »O, resnično ga je zagrabila ... Pa če zagleda mene, pograbi še mene ... Ovbe, ovbe ...«

In spet ga je prevzel divji strah. Zadrvel je vstran proti gorskemu potoku, in pri sami misli na Pehto so mu zagomazeli mravljinci po vsem hrbtu. Krilil je z rokami in je bežal, samo bežal ... Že je bil blizu senožeti, kjer se je pasla njegova živina. Takrat pa je opešal popolnoma. Vsa sapa mu je bila pošla, in noge so se mu tresle tako, da ni mogel več prestopiti. Zato se je kar zavalil med gosto ravšje kraj pota. Naglo se je oddihoval in si je brisal vroči znoj z obraza. Solnce se je spustilo že tik do gor, in preko ozke zagorske dolinice je padla temna senca. A Rožle je še vedno ležal med ravšjem, ker še vedno ni prišel do sape. Hipoma je zaslišal za sabo nagle korake; a Rožle niti glave ni dvignil, da bi pogledal, kdo prihaja. Koraki so utihnili — a tisti trenutek so ga pograbile za vrat težke roke, da je pastirček zajavkal na glas in je skočil nagloma pokonci.

»Ovbe!« je zajavkal Rožle, in kolena so mu klecnila od divjega strahu. Zakaj pred sabo je zagledal veliko, veliko žensko, ki ga je gledala s srditimi pogledi. Ženska je bila suha in oblečena v dolgo, črno haljo. Lasje so ji bili razmršeni in so ji padali po plečih v dolgih,

črnih kitah. — Zagledal je Rožle to žensko, in srce mu je kar zastaio, zakaj dobro je vedel, da ga je zasačila Pehta in da mu bo zdaj slaba predla.

»Teta Pehta! Ojoj, teta Pehta!« je zavrisnil Rožle in je zdrknil na kolena. Proseče je dvignil roke in je jokal in moledoval: »Usmilite se me, teta Pehta! Oj, ne storite mi ničesar hudega! Saj sem bil vedno priden in nikomur nisem nagajal. Zato se me pa usmilite, teta Pehta!«

A Pehta ga je zgrabila za ušesa in lase, pa ga je pričela neusmiljeno mikastiti. Rožle je zatulil na ves glas, ker ga je bolelo tako jako. Zvijal se je na vse pretege, da bi ušel. A Pehta ga je držala trdo in

ga ni izpustila niti za trenutek. — »Čakaj me, ti nepridiprav!« je vpila Pehta v svoji jezi. »Vse lase ti iztrgam iz glave in ti populim ušesa ... Pa boš znal, kdaj si se priklatil v mojo kočo, da mi odvedeš Mojco ... Kam si skril Mojco? Ha, ti nepridiprav!«

»O, saj nisem bil v vaši koči, o, nikdar nisem bil v vaši koči!« je javkal Rožle. »Tudi Mojce nisem videl nikjer, resnično vam rečem, teta Pehta...«

»Nisi bil v moji koči?« je govorila razjarjena Pehta. »Glej te ga — nepridiprava! Zdaj se je pričel celo lagati. Ali te nisem videla, kako si bežal sem gori? Da bi imel čisto vest, bi ne bil bežal na vso sapo... Kar hitro mi povej, kam si skril Mojco!«

»Oj, teta Pehta!« je odgovarjal Rožle in je jokal. »Saj nisem skril Mojce nikamor. Niti videl je nisem nikjer. Le meni verjemite, teta Pehta! Nikdar nisem vedel, da je Mojca pri vas. Oj, mislil sem, da je padla v potok in je umrla... Nisem jaz odvedel Mojce — verjemite mi, teta Pehta!«

»Pa kdo je bil v moji koči?« je nadaljevala Pehta. »Ti dobro veš, kdo se je splazil na senožet. Povej, Rožle, pa ti ne bo hudega!«

»Kekec je bil, teta Pehta, samo Kekec je bil,« je odvrnil Rožle v svojem strahu. »Letel je doli na senožet in je udril v vašo koč. O, videl sem ga, kako je butal ob steno... A mene je bilo strah, pa sem zbežal. Teta Pehta, jaz sem samo bežal in nisem bil na vaši senožeti. Kekec je bil — Kekec je bil...«

Pehta ga je tedaj izpustila. »Kaj, Kekec je bil?« je rekla in se je začudila. »O, če je bil Kekec, pa ga ne dohitim več. Zbežal je z Mojco v dolino, in zdaj ga ne ulovim več... Čakaj me, Kekec, ti prebiti Kekec! Če si mi ubežal danes, jutri mi ne boš več. O, ulovim te, in potem ti ne bo dobro, resnično ti ne bo dobro!...«

In Pehta je pričela godrnjati nerazumljive besede. Obrnila se je, pa ni več pogledala Rožleta. Počasi je šla po poti navzdol in je kar hipoma izginila za gostim rušjem. Rožle se je globoko oddahnil. Gladil se je po ščemečih ušesih in si je popravljaj razmršene lase. Toda domislil se je, da se Pehta nemara kar premisli in pride nazaj, pa ga pograbi še enkrat prav pošteno. Rožle se je prestrašil te misli, da se je kar stresel. Zapršil se je po strmini in je bežal z naglimi koraki tako dolgo, dokler ni prišel na senožet. Mračilo se je že in živina je že ležala po širnih stajal. Tedaj pa se Rožle ni več bal. Za trenutek je postal kraj senožeti in je zavriskal na ves glas. Hej, še je živa sirota Mojca, še je živa! Ni padla v potok in tudi umrla ni. Pehta jo je bila ugrabila in jo je skrila v svojo koč. Pa je prišel Kekec — ulomil je v koč, da je rešil siroto Mojco. Zbežal je z njo v dolino — in sirota Mojca se smeje zdaj doma pri očetu in materi in pripoveduje, kako je bilo pri Pehti... Oj, Kekec, ta Kekec! Kdo bi si bil mislil, da je tako pogumen?

Rožle se je domislil vsega tega. Vesel je bil tako, da je prepeval na glas. Pozabil je, da ga je Pehta pošteno premikastila, pozabil na vs svoj strah in samo tega se je zavedal, da je Mojca še živa in da je doma na varnem. Nič več ga niso ščemela ušesa in tudi lasje ga niso več boleli. Veselo je skakal po senožeti in je prepeval, samo prepeval, da je odmeval njegov glas po molčečih skalah, ki jih je pričel zakrivati večerni mrak. — V tihi koči je premišljal na trdem posgradu še pozno v noč o siroti Mojci in o Kekcu, ki je tako hudo butal ob steno črne koče na Pehtini senožeti. Pa se je Rožle zasmel, na glas se je zasmel v veliki radosti.

Še preden je zaspal, se je posmejal še enkrat in je rekel: »Oj, Kekec, ta Kekec! Pa kdo bi si bil mislil — hej, kdo bi si bil mislil!«

Naša Boža.

*Naša Božica je mala
dan's zjutraj rano vstala,
šla je v vrtec trgat rož
in zložila jih je v koš.*

*Z njimi pojde v mesto tuje
tamkaj tetica stanuje.
Njej jih dala bo za god,
ji želela vseh dobrot!*

Desanka.

GLADYS DAVIDSON:

Kralj Zlatoprst.

Iz angleščine poslovenil dr. E. S.

tednov.

Ljudstvo se je zbiralo vsak dan v neizmernih množicah zunaj pred palačo. In kadar so prinesli malega kraljeviča na balkon in ga pokazali množicam, so ga te pozdravljale, da je kar odmevalo.

Kraljevsko dete je bilo lep otrok s črnimi očmi in črnimi kodrastimi lasmi; in ko se je zaznalo, da ima zlate prste na nogah, so ga imeli za najčudovitejšega kraljeviča na svetu. In narod Vesele dežele je bil nanj še bolj ponosen kakor kdaj prej.

Velike so bile seveda tudi slavnosti ob njegovem krstu. Malemu kraljeviču so dali ime kraljevič Zlatoprst; in kakor je bilo to navada v tedanjih časih, je kralj povabil vse vile, ker je mislil, da bodo rade obdarovale dragoceno dete s krasnimi darili.

Slišali ste že povest o »Trnjulčici«, katere kraljestvo se je dotikalo mej njegovega lastnega kraljestva. Mislili bi si sedaj, da je bilo to kralju Veselē dežele svarilo, naj bo pazljiv, ko vabi vile. Toda ravno nasprotno, on je celo pozabil poslati povabilo ravno tej hudobni vili, ki je napravila, da je zaspala sosedna kraljevska rodovina za celih sto let. Ali ni bila to neprevidnost?

Hudobna vila je bila v resnici jako jezna; vkljub temu pa ni provzročila pri krstu nikakega dogodka kakor v prejšnjem slučaju, ampak se je hitro maščevala na jako vznemirljiv način. V noči, ki je prišla za krstnim dnem, ji je uspelo s pomočjo njene čarovnije ukrasti kraljeviča iz kraljeve otroške sobe in ga predstaviti v kočo uboge slepe kmetice, ki ji je tudi ukradla dete — deklico in jo položila v zibelko v palači.

Ta kmetica je bila prav takrat jako bolna in šele tedaj, ko je dete bolj zraslo, je zaznala, da je to dete, ki leži v njeni stari ieseni zibelki, deček. Tako je vkljub temu, da je imela gotov vtisk, da je njeno dete deklica, prišla do zaključka, da se je bila mogoče le zmočila in ker je bila slepa, ni mogla zapaziti, da ima kraljevič zlate prste. Odkar je bil odšel njen soprog na vojno, je živela čisto sama v koči na samoti daleč stran od ljudi; nič več se ni vznemirjala, nego je vzrejala dečka kakor svojega lastnega otroka.

V palači je bilo medtem osupnenje strašno, ko so opazili izmenjavo deteta. Zavladala je največja razburjenost. Prvi minister je pazil, da ta novica ni prišla preko neposrednih čuvajev kraljevskega deteta; vznemirjeni kralj pa je poslal sle na vse strani, da preiščejo deželo in dobe izgubljeno dete.

Mnogo mesecev so pozvedovali dalje, a resnica o vsej zadevi je bila le še vedno mrtva skrivnost. Med tem časom so kazali malo dete — deklico v kraljevski otroški sobi dan na dan z balkona pozdravljajočemu ljudstvu, ki je bilo na ta način popolnoma prevarano.

Ko je preteklo leto dni in skrivno iskanje po izgubljenem kraljeviču Zlatoprstu še ni privedlo do nikakega uspeha, je ubogi stari kralj tako težko obolel od žalosti in toge, da je umrl. V svojih zadnjih vzdihih pa je dal zapriseči prvega ministra, da bo nadaljeval iskanje in da bo storil vse, kar bo v njegovih močeh, toliko časa, dokler ne dobi mladega dediča; zakaj kralj je dobro vedel, da je vladala velika nezadovoljnost v deželi pred kraljevičevim rojstvom, in če bi ljudstvo zaznalo, da je njihov ljubljeneec izgubljen in da so ljudstvo vodili za nos s tujim otrokom, bi bila državljanska vojna neizogibna.

Tako je imel prvi minister Šepetopuh tudi še tedaj vedno trajno zaposleno celo vojsko skrivnih iskalcev, ko so bili že pretekli meseci žalovanja. Leta so minila, in vendar še niso prišle nobene novice o pogrešanem dediču. S časom pa so postale težave prikrivati ljudstvu resnico vedno težje, ker so tudi vzroki vse zadeve postajali vedno večji in večji.

Med detinsko dobo malega tujca, ki so ga imenovali »dete Kuka« vsi, ki so vedeli za skrivnost, je bilo dovolj lahko kazati ga kot mladega dediča; in celo za več let, ko so ga oblekli lahko še v deško odelo. Toda ko je deklica prišla v dekliško dobo, tako prikrivanje ni bilo dostojno in ne izvršljivo. In mnogo zvijač si je bilo treba zamisliti zato. Vse različne otroške bolezni so morale pomagati preprečiti, da ljudstvo ni odkrilo resnice. Kadarkoli so pričakovali mladega kralja, da se bo pokazal ob kaki javni svečani priliki, se je vedno raznašala vest, da je obolel na ošpicah, oslovskem kašlju,

mumpsu ali na kozah ali kaki drugi dobro znani otroški bolezní. Za nekaj let se je dalo varanje še nadalje čisto gladko nadaljevati vkljub temu, da je začelo ljudstvo vedno bolj in bolj sumničiti, da jim je bil vzet mladi kralj in da nekaj ni prav v redu. In v resnici, nezadovoljnost in celo upor sta zorevala v deželi.

V tem času je zraslo dete Kukavica v tako ljubko dekletce, da so jo vse njene služabnice nazivale »kraljična Najlepša«; in tako sladak in solnčen je bil njen značaj, da so jo vsi ljubili, ki so se sestali z njo, in stari knez Šepetopuh jo je ljubil kakor svojega lastnega otroka.

Pa ona je bila tudi razumna in pomagala je skrbnemu prvemu ministru jako mnogo s tem, da je prav spretno igrala svojo kraljevsko vlogo. In celo, ko je postala prevelika, da bi predstavljala mladega kralja v javnosti, je sama svetovala, kako prevariti ljudstvo, in je sklenila tako ravnati posebno, odkar je imela upanje, da bodo pogrešanega dediča nekoč našli.

Njej seveda ni bilo mnogokrat dovoljeno hoditi izven ozemlja, ki je pripadalo k palači; toda nekega pomladnega dne ji je bilo, kakor da jo je prešinil pravi pomladanski duh. Klic iz šume in dežele je bil presilen, da bi se mu mogla ustavljati. Tako je utekla iz svojih vrtov, se izprehajala dalje v svobodnem, veselem pohodu, pevajoča kakor vesel škrjanček.

Hipoma zasliši glas pastirčkove piščalke, ki je pela najslajšo godbo, kar jo je kdaj slišala. Zavije okolo skupine košatih dreves na pobočju prijaznega hribčka in kmalu stoji oko v oko z mladim zalim pastirjem približno iste starosti. Njegove črne oči so se srečale z njenimi, in njegov prvi silni pogled ji je zbudil občudovanje in nagnenje.

Ni trajalo dolgo, in kraljična Najlepša je zvedela, da je mladi pastir imel dozdej tako mirno življenje brez doživljajev, da ni govoril do tedaj še z nobenim živim bitjem, razen s svojo materjo. Pravil je o njej, da je slepa in da ji pase ovce, odkar je začel hoditi.

Nikdar še ni ničesar slišal o kralju Zlatoprstu; ko mu je pa Najlepša zaupala povest o mladem dediču, ki je izginil, in o prevari, ki jo mora ona izvrševati, se je za to jako zanimal.

»Čisto gotovo,« je rekel pastir, ko je bila prenehala pripovedovati, »jaz ne vidim ničesar čudovitega v izgubi kralja, ki ima zlate prste, saj imam tudi jaz, preprost pastirski deček, ravno tako zlate prste; jaz sem bil vedno mnenja, da jih ima vsak človek.«

Ko sliši Najlepša to nedolžno pripombo, ji začne srce hitro biti v divjem razburjenju, in prosi tujca, naj sezuje svoje črevlje, da po-

gleda njegove noge. Ko vidi, da ima resnično zlate prste, je bila vsa polna veselja, zakaj bila je gotova, da sedi ob njeni strani davno izgubljeni kralj.

Ka razkrije njegovo pravo pokolenje in vzvišeno stališče, mu reče: »Dovolite mi, da vas smem uvesti pri vaših podložnikih tako, kakor sama hočem. Dolgo sem želela, da bi mogla sama obdarovati starega kneza Šepetopuha s takim veselim presenečenjem; in jaz se naj veselim nad tako slavno skrivnostjo! Pojdite z menoj nazaj v palačo! Vanjo bova stopila, ne da bi naju kdo videl. Potem vam dam kraljevsko odelo vašega očeta, da si ga oblečete, tako da boste pripravljeni in vas bom mogla predstaviti kot kralja točno v trenutku, kadar bom to želela.«

Mladi kralj je rad privolil, da ugotovi želji ljubke deklice, ki si jo je bil sklenil izbrati za nevesto. Dvojica se je hitro vrnila v palačo, v katero sta mogla stopiti, ne da bi ju bil kdo videl.

Najlepša je naglo odvedla kraljeviča v nerabljeno sobo; brzo mu prinese kraljevsko odelo in krono, da si ju nadene. Potem mu da še poslednja navodila, da se naj pokaže na balkonu v določenem času; sama pa gre v sobo prvega ministra, da zve, kako se dogodki razvijajo.

Tu zazna v svoje zadoščenje, da je ljudstvo jako jezno, ker se njihov kralj ni prikazal ob zadnjem državnem službenem opravilu, da ne marajo kratkomalo več verjeti v kraljevičevo bolezen, o kateri so poročali; zve tudi, da se že zbira mogočna množica pod balkonom kraljeve palače in zahteva od njega, naj se pokaže.

»Edino, kar se da še storiti,« zavpije obupani prvi minister, »je, da jim končno priznamo resnico in jih prosimo, naj vzamejo vas za kraljico namesto njega.«

Ravno to se je prav dobro strinjalo z načrtom Najlepše; privolila je, da so jo oblekli v kraljevsko obleko z zlato krono na glavi. Prvi minister stopi smelo na balkon in govori razburjenemu ljudstvu. Pri-poveduje mu vso povest o kraljeviču, ki je nenadoma izginil, in o varljivi igri, ki jo je igral toliko let. Potem, vodeč Najlepšo naprej, prosi zbrano množico, naj sprejme njo za kraljico.

Toda vkljub temu, da je ljudstvo gledalo na Najlepšo z občudovanjem in veseljem, ni bilo zadovoljno. Vpilo je resno, vendar pa v mirnejšem glasu: »Ne! Ne! Dajte nam našega kralja z zlatimi prsti! Najdite nam našega kralja in naj bo ta lepa devojka njegova nevesta; potem jo hočemo sprejeti kot svojo kraljico!«

Tu stopi Najlepša sama k ograji balkona in reče: »Kar zahtevate, vam lahko dam; zakaj jaz, dete Kukavica, sem našla vašega dolgo

pogrešanega kraljeviča. Poglejte ga in pozdravite ga kot kralja Vesle dežele!»

V tem trenutku stopi mladi kralj naprej na balkon, oblečen v kraljevo obleko, s krono, posejano z biseri, na glavi, toda bosonog. Ko ga ljudstvo zagleda in vidi, da ima v resnici zlate prste, je bilo polno veselja in ga je pozdravljalo z oglušujočimi pozdravi.

Ko prime Najlepšo za roko in jo postavi poleg sebe, vpije množica kakor en glas: »Naj živi dolgo kralj Zlatoprst! Dolgo naj živi njegova izvoljena nevesta, lepo dete Kukavica!«

Tako je zopet zavladala radost v Veseli deželi. Lahko ste pričani, da je bil sedaj na veliki dan, ko se je Najlepša poročila z novim kraljem, stari prvi minister jako srečen, še bolj pa pazljiv. Povabila je poslal vsem sosednim vilam. Prvo povabilo je bilo naslovljeno celo na hudobno vilo, tako da ni imela nobenega povoda več, da bi kovala še nadalje spletke in nakane.

Deček in solnce.

Dobro jutro, solnček!
Kje si se mudil,
da tako si pozno
čez goré prilil?

Ali teti luni
tam si krajšal čas,
ali k zlatim valčkom
morskim šel si v vas?

„K zlatim valčkom morskim
nisem stopil v vas;
tudi k teti luni
ne za kratek čas.

V daljnem kraju rože
prelepó cvetó,
so pri njih ostali
žarki za goró.

Tam iskal sem žarkov,
skupaj sem jih zbral;
da ustrežem tebi,
sem ti jih poslal.

Ne zameri, deček,
da sem se zamudil,
saj zato pozneje
si se ti prebudil!“

Srečko Kosovel.

PROF. ANTON SOVRE — PTUJ:

Četrta obletnica.¹

aklenite za pet bežnih minut ušesa in oči vtiskom zunanjega sveta okrog sebe, pa odklenite srca lagotni domišljiji in se predajte meni, da vas povedem v čarovito carstvo sanj, da čujemo v njem zvoke prečudne godbe, iz koprnjenja rojene, hrepenenje budeče!

Tisoč let je dolga naša pot in čez gore in ravni, čez lesove in vode nas vodi. Ali še hitrejša je naša misel. En sam vztrepet njenih kril, in že se spusti na svetlo jaso v črni šumi, sredi noči pod vrhom Durmitora. Mesec tke srebrno mrežo od drevesa do drevesa, jasa je, ko da se v mleku koplje in rahla, tanka meglica diha iz nje. Po gozdu naokrog snuje tiho, tiho življenje; tuintam je čuti kakor težak vzdih, ko da v sanjah ječi starec — gozd.

In glej, meglena koprena nad jaso se zgane; pa se trga in gosti v posamezne brezoblične like, in ti se ustvarjajo v vitka tanka telesa belih vil; svetle halje jim lijejo do belih nožic, zlati lasje jim padajo preko ramen. Zdajci si podajo prosojne ročice in v vilinsko kolo se uvrste. Tiho zdaj in ne ganimo se; še utripov naših src ne smejo čuti; zakaj pregnali bi jih, če bi opazile našo navzočnost, in po nas bi bilo!

Zarajajo; bajna godba se v mehkih zvokih od nekod preliwa skozi noč; lahke kot misel se nosijo bele plesalke po tratih, njih prožne nožice božajo mehko travo v ritmičnem taktu. Čuj! Iz tankih grl jim zdajci zazvoni tanka pesem. Znani glasovi so to, znan nam je spev. Naša pesem je to in jezik je naš. Čudo prečudno! Poslušamo in gledamo, in sladka bol nam presune srce.

Zbor umolkne, ples preneha. In zdaj priplava iz daljne dalje glas, ko da odzvanja naši pesmi. Kdo je, ki odpeva durmitorskemu kolu? Vile — posestrine so s strmega Velebita; iste glasove pojo, isti je jezik; vsi ga razumemo. In spet melodija iz še večjih daljav, izpod samega Triglava; vsa plašna se čuje in prošnja zveni iz nje in prikrito hrepenenje. In tako posluša durmitorski zbor velebitskega, ta triglavskega, posluša in poje; iz vseh treh spevov doni ista misel:

¹ Govor ob praznovanju četrte obletnice narodnega in državnega ujedinjenja dijaštva v Ptuj.

vodnica, od zbora do zbora se prepleta ista zlata nit — koprneča želja, da se zlijó vsi trije vilinski zbori v eno posestrimsko kolo, da zarajajo združeno rajanko in zapojó jarko melodijo, ki bo zmagovito valovila od durmitorskih sten do triglavskih pečin! To hrepenečo pesem smo čuli, ko smo poleteli 1000 let nazaj v čarovito carstvo vil, in od nje so nam bila srca sladko bolna.

Ali so se imele uresničiti njih koprneče sanje? Iz početka je kazalo, da ne. Visoke stene so zgradili zlokobni škratje med kolom in kolom, da ni mogla niti melodija preko, nikar samá. In še pesem je počasi zamrla in

mračnó so šli dnevi,
mračnejši od noči,
molčali so spevi,
kot slap leden molči.

In le kukavice, bedne hčere Lazarove, so odsehnal pele svojo iščočo, žalostno pesem; in skovirjev hreščeči krik je sekal v mračnih šumah zrak, ki so ga nekoč božale žametne melodije vil.

Umrla je pesem pogorkinj, ali njena duša ni umrla; njena duša — hrepenenje po združenju — se je preselila v človeška srca po vseh krajih, koder so nekdanj rajale vile od Durmitora do Triglava. Kot drobno seme se je vsejala in pognala drobno kal. In takrat je prvič potrkalo človeku treh plemen na srce, čisto rahlo izprva in boječe in polnezavedno; prvič se je oglasilo hrepenenje po bratskem objemu od rodu do rodu; trije so eno — ta resnica je vzklila iz drobne kali in ni nikoli več usahnila! Rodili so se v plemenih vrtnarji, pesniki jim pravimo in duševni voditelji in narodni borci in buditelji; in ti vrtnarji so gojili nebogljeno rastlino — zavest skupnosti in ujedinenja, prilivali so ji iz bogatih virov svojih duš, da se je bohotno razrasla v krepko mlado drevo, ki je vsevdal iztezalo svoje korenine in širilo veje. To drevo ni bilo več sanja, dasi je iz koprneče sanje vzklilo. Resnično, živo, čvrsto drevo je bilo in v resnični živi zemlji je raslo. In zato so stopili v krog zlohodni škratje, ki so bili zgradili takrat zid med kraljestvi treh vilinskih zborov, pa so se posvetovali, kako bi podrli to silno rastoče drevo. Zakaj preveč jim je že zasenčevalo njih mrka skrovišča. In so si poiskali zaveznikov v ognju in jeklu.

Vsa Evropa je bila zavita v plamen in dim, od morja do morja je bobnelo in bruhalo in rigalo, prasketalo, sviščalo in sikalo, ječalo in v stoterem plaču plakalo. In vsej tej strašni simfoniji je s koso taktirko smrt udarjala takt. Na tistih rdečih poljanah je tudi nam

dozorela usoda. Stotisoči listov našega trovršnega drevesa so se vili tedaj v burnem vrtincu preko onih krvavih polj, padali, vstajali, tisoči padli in nič več vstali. Krvave rože so vzcvetele tem padlim iz src; krvave rože, edine cvetice, ki so jih krasile v smrti. In ti padli listi našega trovršnega drevesa molče pojó poslednji akord one vilinske pesni, pred tisoč leti spočete, rojene v carstvu sanj, rahle in nežne od kraja, tiho kopneče, toda od stoletja do stoletja rastoče, dokler ni na bojnem polju priklopela do bučne sile grmečega slapa in končno izzvenela iz prestreljenih prsi tisočev padlih. Na bojnih ravnéh se je iz smrti tisočeri naših sinov rodila naša nova domovina.

Karadžordže,
začetnik naše kraljeve rodovine.

Tam se je skoval jeklen obroč okrog naših treh bratskih plemen, v bratski krvi ukaljen. Smrt je kovala, življenje je skovala. Države je rušila, dom nam je zgradila. In ta dom je trden, ker veže poedine kamene skupno prelita bratska kri; in kri je najjačja vez!

Nov dom smo si postavili, streho so mu dali in veselo se smeje s slemenami okičeni mlaj. Prostoren je naš dom in udobno se bo dalo živeti v njem. Ali treba je še dela, da si ga udobno opremimo. In že je mnogo delavcev v njem in urno se gibljejo pridne roke. Vsakomur je odmerjen posel. Tudi mi, vaši učitelji, imamo opravljati v novem domu lep kos dela in ne najmanj važnega. Nalogo imamo, da naučimo tebe, mladina, kako treba v življenju sukati roke, da boš mogla sebi pomagati in domovini koristiti. Za svoje sodelavce in naslednike na kulturni njivi bi vas mi radi usposobili. In za dediče; zakaj dobro vemo, da mi ne bomo dočakali, da bi bil v našem domu zadnji žrebelj zabiti. Ne, vi boste nadaljevali; naše delo je testament, ki ga pišemo vam; vi ste dediči; vi glejte!

Dragoceno dediščino vam izročamo. In vi jo boste znali ceniti. Mi smo imeli zatohlo luknjo, kjer nam je še zraka manjkalo. Vi ste na boljšem. Usoda vas je postavila na svet v času, da ste doživeli svetovno vojno, to krvavo tragedijo, ki je do skrajnih posledic izvedla prevrat v vseh materialnih in duševnih vrednotah na našem planetu; vsi tega danes še ne razumete; ali razumeli boste, ko dozorite; bolje nego oni, ki pridejo za vami. Z druge strani imate še dovolj dolgo življenje pred sabo, da boste gledali svojo domovino urejeno, veliko in močno na znotraj in na zunaj. Sami boste pomagali, da bo krepka; zato jo boste tem globlje ljubili. In ljubezni je vredna naša domovina! Saj smo jo sto let gledali v sanjah in čakali, da pride težko pričakovana, iz vsega srca zaželenena! In prišla je skozi morje krvi, iz bolečin in solz rojena. Prišla je: trije so eden! Pa še tega ne boste pozabili, da imamo izvun mej svoje domovine nad pol milijona bratov, ki bi tudi radi sedli z nami v novem domu k isti mizi. Pripravite jim prostor ob njej in žlico jim položite k skledi! Zakaj prišli bodo, tako gotovo bodo prišli, kakor gotovo se bo zmaj, ki jih ima danes učarane, zadušil v lastnem žveplu, ki ga bruha zdaj po naših bratih. In če vam bo domovina kdaj velela, da pojdite in strite z maju glavo, pojdete in pomandrate ostudno golazen in ne boste štedili ne krvi — ne življenja!

Četrtrič praznujemo danes praznik našega ujedinjenja, prvič odkar stoji na čelu državi kot kralj mož, ki je sam prelivaval kri za veliko idejo združenja in jo skupno s svojim blagopokojnim očetom kraljem Osvoboditeljem tudi oživotvoril. Vse strašne muke je pretrpel s svojo vojsko, ki ji je bil vseskozi veren tovariš in skrben oče; on je naš pravi narodni kralj. In zato vas pozivljam, da zakličete z menoj: »Ži-vela Jugoslavija, živel kralj Aleksander!«

POUK · IN · ZABAVA

Skrivnostni napis.

Priobčil L. Domanjko.

Čičrogergi litučimi nčrsvarp starb mo tarbzibli ledhurkok
ilibibis vinče rs ni tagobjl ovodtevse jesvaz.

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Rešitev besedne uganke v 3. štef.

Puran in pura.

Prav so jo rešili: Ivan Leskovar, Maribor; Ferdo Kac, Šmartno pri Slovenj-
gradu; Ferdinand Uranič, Ljubljana, Justina Uraničeva, Ljubljana; Zenica Rebčeva,
Litija; Zdravko Gobec, Celje; Vinko Logar in Fran Jenko, Ljubljana; Sabina Podbo-
jeva, Ljubljana; Emerik Eržen, Kranj; Ljudmila Krajškova, Celje; Ciril Vrančič,
Kostanjevica; Bogdan Stary, Krško; Vladimir Seliškar, Kranj; Herta Gerdinova,
Celje; Fran Zorman, Ljubljana; Francka Kovačeva, Preserje; Ivan Kveder, Jesenice;
Miroslav Čenčur, Ljubljana; Demeter Vrhovnik, Ljubljana; Velenja Jelšnikova, Bogo
Pavčič, Branko Ruch, Kostanjevica; Zvonko Sušteršič, Krško; Dušan Koh, Loke p. Št.
Jurij ob Taboru; Marijan Fuks, Radeče; Ernest Tabor, Radeče; Bernard Kovač, Sv.
Jurij ob j. ž.; Vanda in Milan Vrhovnikova, Šmartno pri Litiji; Adolf Kopetzky,
Ljubljana; Ladik Wisinger, Litija; Marinka Smolikova, Valta vas; Mirko Jeglič,
Ljubljana; Ernest in Fran Bolka, Sv. Jurij ob j. ž.; Elza Rehova, Ljutomer; Tone
Franzot, Velenje; Danica Muhova, Fran Kocjančič, Maribor; Tušek Franjo, Weber
Vekoslav, Mohorič Joško, Goja Joško, Thaler Rafko, Luznar Joško, Kalan Franjo.
Benedičič Joško, Bekš Joško, Vrhunec Joško, Šmid Mihovil, Lotrič Maksim, Veber
Franjo, Milan Drmota, Dolenc Joško, Šmidova Lavoslava, Kržišnikova Anica, Bene-
dikova Draga, Logarjeva Marica, Benedičičeva Lucija, Vebrova Stanka, Primožičeva
Jelena, Primožičeva Ivanka, vsi v Železnikih; Slavko Perpar, Rado Burnik, Ciril Vašl,
Vlado Ovin, Franc Petelin, Josip Rebol, Cenko Perpar, Marija Majcenova, Emil
Falkner, Vida Lillegova, Milka Drakslerjeva, Franc Glogovšek, vsi v Krškem; Sovin-
čeva Roza, Grosekova Marica, Osek Gustav, Strašek Valentin, Kostrivnica p. Pod-
plat; Alenčica in Tugomer Prekoršek, Celje; Ivan Mejač, Hrastnik; Bruno Vatovec,
Murska Sobota (Prekmurje); Breda in Bojan Podgornikova, Ljubljana; Josip Šebenik,
Ljubljana; Fran Merjasec, Fran Lončar, Josip Bricelj, Andrej Kezele, Milan Zlatnar,
Joško Škrajnar, Roman Balantič, Viljem Zalta, Alojzij Marinko, Rihard Lovšin,
Marjan Šešek, Bojan Burnik, Engelbert Podobnik, vsi v Šp. Šiški; Metka Skabernetova,
Ljubljana; Vera Orlova, Ljubljana; Fran Bertoncelj, Domžale; Anton Mikulec, Milan
Kodrič, Mirko Žagar, Fran Levak, Krško; Marija Arehova, Slovenjgradec; Anica
Zupanova, Kranj; Elza in Jožica Zupančevi, Ptuj; Rozika Podlesnikova, Ribnica

(Pohorje); Ferdinand Grabrijan, Ljubljana; Martica Zupančeva, Sevnica; Tatjana Hrovatova, Ljubljana; Ivo Brnčič, Ljubljana; Rado Stepišnik, Toplice pri Zagorju; Marijan in Venčeslav Azman, Kranj; Vincenc in Stanislav Kolar, Nova vas — Sv. Jurij ob j. ž.; Marica Bonačeva, Ljubljana; Janko in Tonček Govejšek, Črna (Koroško); Terezika Zdolškova, Sv. Jurij ob j. ž.; Miran in Danica Fleretova, Kranjska gora; Jožica Baničeva, Šutna p. Sv. Križ — Kostanjevica; Malči Šušteršičeva, Pavla Picljeva, Marjan Benulič, Mira Webletova, Helena Novakova, Fran Smole, Kočevje; Štefan Rozman, Prevalje; Miro Rudolf, Celje; France in Ilja Goršič, Ljubljana; Jakec Zor in Ivanka Zlatetova, Trboje pri Smledniku; Boris Vajda, Ptuj; Boris Verbič, Ljubljana; Štefan Miholič, Ljubljana; Drago Verdaj, Hrastnik; Vinko Ambrožič, Gor. Logatec; Vera Stresova, Ljubljana; Verica Petkova, Prevalje; Iva Slaparjeva, Tupaliče; Viljem Pfundner, Kranj; Jakob Ketiš, Kapela; Lojzika Jenškovec, Kostanjevica; Milica Razbojeva, Slavica Štepičeva, Manica Simaričeva, Ptuj; Selma Znidarčičeva, Kranj; Mirček, Gustlček in Liljana Rosinovi, Brežice; Vlasta in Zlata Košarjevi, Lavoslav Petovar, Ptuj; Zdenka Lušinova, Maribor; Fran Kincl, Sv. Jurij ob j. ž.; Leon Šemrov, Prevalje; Franjo Pirtošek, Zalec; Privškova Marija, Sandetova Franciška, Pintarjeva Ana, Goropevska Amalija, Marija Frečetova, Amalija Govejškova, Kristina Felicijanova, Angela Žuževa, Milan Voglar, Griže pri Celju; Bogomir Lapajne in Fran Grobelnik, Velenje; Ivan Klajnšek, Št. Jurij ob j. ž.; Nadica Kobačeva, Metlika; Ferdinand Škafar; Zorislava Lašičeva, Ormož; Branko Manfreda, Ljubljana; Trenz Janez, Poljanec Jožek, Kramberger Alojz, Duh Ivan, Munda Karel, Petek Rudolf, Klep Josip, Tomšič Vlado, Maribor; Joško Boškin, Milan Breščak, Ermin Ferfolja, France Kante, Oskar Metlika, Stanko Pucelj, Valter Šušteršič, Stanko Travižan, vsi v Novem mestu.

Nalogo iz domin v 2. štev. so tudi prav rešili: Lojzka Jenškovec, Kostanjevica; Bogdan Stary, Krško; Gabriela Ambroževa in Ida Segvičeva, Ptuj; Ida, Lea in Miroslava Bullingerjevi, Trbovlje; Stanko in Mirko Jeglič, Ljubljana; Josipina Magdalenčeva, Celje; Boris Vajda, Ptuj; Tinca Vrhovčeva, Horjul; Davorin Cijan, Maribor; Velenja Jelšnikova, Kostanjevica; Fran Bidovec, Jesenice; Draga in Božo Kušlan, Kranj; Rudolf Uršič, Sv. Jurij ob j. ž.; Mihela Mušičeva, Mengeš; Ciril Zalokar, Mengeš; Fran Zorko; Neža Strahova in Marija Hreltova, Mengeš; Žarka Štolfova, Kočevje; Stanko Kosec in Ivan Kanc, Mengeš; Miroslav Kozlič, Ljubljana; Ladik Wisinger, Litija; Slavko Zupan, Ljubljana; Adolf Kopetzky, Ljubljana; Božena Vebrova, Bled; Ivan Klajnšek, Sv. Jurij ob j. ž.; Elza Pihlerjeva, Ptuj; Leopold Celcer, Roza Petelinškova, Kruharjeva Ana, Pšeničnikova Pavla, Justa Potočnikova, Kovačeva Marija, Ausserjeva Evalija, Kruharjeva Verena, Drame Franc, Mlakar Blaž, Čadram; Francelj Rant, Hana Rantova, Fani Avguštinova, Ančka Kavčičeva, Tonček Petelin, Radeče pri Škof. Loki.

Zahvala iz Prage.

V 1. letošnji številki »Zvončka« smo priobčili življenjepis T. G. Masaryka, prezidenta Češkoslovaške republike. Nekoliko izvodov te številke smo dali na razpolago gospodu generalnemu konzulu dr. Otokarju Benešu v Ljubljani. Gospod generalni konzul je poslal sedaj našemu uredništvu nastopni dopis: Konzulatu Češkoslovaške republike v Ljubljani je čast naznaniti, da smo glede življenjepisa gospoda prezidenta republike, objavljenega v Vašem časopisu, prejeli iz pisarne prezidenta republike dopis z dne 15. februarja 1922, opr. št. D 700/22, ki se glasi tako: »Gospod generalni konzul! Podpisani pisarni je čast zahvaliti se Vam za poslana dva iztiska 1. zvezka ljubljanskega mesečnika »Zvonček«, od katerih enega smo predložili gospodu prezidentu republike.

Gotovo je razveseljivo, da prijateljstvo, obstojajoče med nami in Jugoslovenci, traja, se pogloblja in podpira z medsebojnim bližjim spoznavanjem zgodovine obeh narodov, kakor tudi življenja in delovanja znamenitih mož. — Posebno važno je to, da se že pri mladini s primernimi članki in predavanji podpira čustvo prijateljstva in krvnih vezi, kar bo donášalo v bodočnosti dobrih sadov.« — Prosimo, da vzamete vsebino tega pisma blagohotno na znanje. Beležimo z odličnim spoštovanjem! — Generalni konzul: Dr. Beneš.

Naše zastave.

Naša državna zastava je modro-belordeča v vodoravni leži proti navpičnemu drugu. — Srbska zastava: rdeče-modro-bela; hrvatska: rdeče-belo-modra; slovenska: belo-modro-rdeča.

Dragi gospod Doropoljski!

Danes sem se Vam namenila pisati. Prejšnji mesec Vam nisem mogla pisati, ker sem imela desno roko bolno. Jako rada čitam Vaš »Zvonček«, posebno pa mi uga-ja kotichek. Pišem Vam drugič kaj več. Prosim, ako bi tudi mene uvrstili v svoj kotichek!

Prav srčno Vas pozdravlja
vdana Vam

Justina Pogačarjeva.

Odgovor:

Ljuba Justina!

Sodim, da Tvoja roka ni še popolnoma zdrava, kar mi razodeva Tvoja pisava. Vzlic temu tudi Tebe uvrščam v svoj kotichek v pričakovanju, da mi pošlješ prihodnje pismo lepše po vsebini in obliki.

Cenjeni gospod Doropoljski!

Moja sestra Nada je že dolgo naročena na »Zvonček«. Vedno mi je iz njega prebirala povesti, ki sem jih vselej z veseljem poslušal. Sedaj hodim v III. r. vadnice in ga že sam čitam. Posebno mi je ugajala povest »Gašpar, Mihec in Baltazar«.

Prosim, če priobčite to pismo in to sliko, ki sem jo sam narisal!

Pozdravlja Vas

Boris Bezenšek,

Odgovor:

Ljubi Boris!

Tvoje pismo priobčujem, ne morem pa porabiti sličice, ker si jo narisal s svinčnikom in s preveč nežnimi črtami. Posnetka take risbe nam tvornica ne more napraviti.

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Naročnica sem že eno leto na »Zvonček«, zaradi tega mi je dolžnost, da se tudi jaz enkrat oglasim. Upam, da se dobi tudi za moje pismo prostorček v Vašem koticčku. V jeseni sem izpolnila deseto leto. Obiskujem V. razred tukajšnje šole. Imam dva bratca. Starejši Dimitrij se dnevno vozi v Ljubljano ter obiskuje IV. realko. Mlajši Božidar pa hodi tukaj v II. razred.

Vsi trije prav radi čitamo »Zvonček«. Sedaj imamo zabavo s sankanjem. Šolski otroci bomo priredili igro »Pogumni Tonček«. Za enkrat pišem le malo, drugič pa, ako mi dovolite, Vam pišem obsirneje.

Poklone pošilja

vdana

Ženica Rebčeva,

učenka v Litiji.

Odgovor:

Ljuba Ženica!

Pač naporno je za Tvojega brata, da se mora vsak dan voziti v Ljubljano v šolo. Toda takih slučajev je sedaj prav mnogo. Poznam dijaka, ki hodi vsak dan nad uro daleč do postaje, potem pa se vozi v Ljubljano. To so splošne neprilike zaradi pomanjkanja stanovanj in zaradi visokih cen, ki jih ne morejo starši vedno zmagovali. Sicer pa so taki dijaki lahko prav posebno ponosni na svoje uspehe, ki jih dosežejo v šoli. Vse življenje ne bodo pozabili na te neprilike svojih mladih let. Koliko lepše je Tebi in Tvojemu mlajšemu bratu!

Spoštovani gospod Doropoljski!

Pišem Vam prvič. Rada bi se z Vami seznanila kakor drugi koticekarji. Odslej Vam hočem, če dovolite, redno dopisovati.

Hodim v VI. raz. ljudske šole. Imam jako dobro učiteljo, gdč. Plbachovo. Izmed vseh predmetov me zanima najbolj zgodovina. Jako rada izdelujem tudi ženska ročna dela. Imam dva brata in eno sestro.

Večkrat mi uide misel tam preko Krasa. Jaz še vedno upam, da bodo naši tlačeni slovenski bratje osvobojeni. Če ne v kratkem, pa vsaj čez čas. Tako mislim jaz. Kaj menite Vi?

Sveti večer je, ko Vam to pišem. Brata, ki sta prišla domov na božične počitnice, delata jaslce. Prijetno-gorko je v sobi. Mati ropota v kuhinji s posodami in peče potice. Tako je pri nas na Sveti večer. Toda pri mnogih ga ni. Nimajo gorke zakurjene sobe, da bi si ogreli zamrle ude. Mraz je pri njih tovariš in lakota tovarišica. Mislim namreč na ubogo rusko deco. Meni

se jako smili. V naši šoli pridno nabiramo zanj. Bog daj, da bi se ji kmalu obrnilo na bolje!

S spoštovanjem!

Anica Romšakova,
učenka VI. razreda v Kranju.

Odgovor:

Ljuba Anica!

Že večkrat sem poudarjal, da ne smemo zaradi sedanje žalostne usode svojih neosvobojenih bratov obupati. Ti, ki si še mlada, lahko učakaš dobo, ko bodo združeni z nami. Na to osvobojenje se mora naša mladina pripravljati. Razvijati se in rasti mora v telesnih in moralnih krepostih, da bo jaka, zdrava, zvesta in zavedna. Vsako naše dejanje naj vodi ljubezen do domovine in misel na neosvojene brate!

Velemenjeni gospod!

Imam z »Zvončkom« tako veselje, da Vam moram pisati dolgo pismo. Prosim, opravite, da Vas nadlegujem. Pošiljam Vam povest »Zaklad za Triglavom«.

Med Triglavom in Vršcem je dolina, polna peska in kamenja. Dolina seza do Šmarjetne glave, in v njej je skrito bogastvo. Stirioglati plošča, devet črevljev dolga, sedem široka, tri črevlje debela, po kriva zaklad. Okrog in okrog je daleč vse golo, sam pesek in kamen, na desno in levo visoke skaline. Ne trava ne kako zelišče ne zraste tu. Dostikrat vse poletje ne skopni sneg. Tedaj ni mogoče najti prostora z zakladom. Le malo dni je torej v letu, da bi prišel človek do zaklada. Divja žival, brzonožni kozel ima tu svoja pota. Druge žive stvari ni sem. Poizkušali so že pastirji, da bi našli ploščo in izkopali zaklad, ali nihče še ni dozdej premaknil kamena.

Šla sta некоč skozi Krmo gor dva človeka iz doline. Eden je bil star lovec, drugi je bil pastir. Bila sta že blizu pravega prostora. Bilo je neke nedelje meseca avgusta. Preden se lotita dela, se hočeta utrujena malo odpočiti na pesku, ki se melje od Triglava. Kar začujeta čudno bobnenje ob skalovju. Zdelo se jima je, kakor bi bil močan veter potegnil onostran skalin. Zemlja se je stresla pod njima, kamenje se je vallo z vrhov in pesek jima je bežal izpod nog.

Obeh je bilo groza in strah in še bolj potem, ko sta zagledala belega konja. Hipoma je stala čudna žival na prostoru, kjer sta hotela kopati. Nazadnje pa ju je zakrila še gosta megla. Šla sta nevede kam; konj je bil vedno pred njima, kamor sta se obrnila. Na desno in na levo so bile same skalnate stene ali pa so zi-

jali globoki prepadi. Čez dalje časa pa sta stala vrhu kamenitega hrbita, od koder se je videlo na Velo polje. Konjske prikazni ni bilo več. Kako in kam je bila izginila, nista vedela, tudi steze, koder sta hodila, ni bilo več. Srečna sta bila, da sta prišla iz neznanega kraja. Komaj sta zlezla s skale na ravan. Prišla sta na planino do koč in pastirjev upehana in preplašena, kakor bi se borila s smrtjo.

Vsem lovcem, ki so zašli v ta kraj, se je že slabo godilo, čeprav niso imeli namena kopati zaklada. Tako je starega lovca, ki je vedel za vsako stezico, takorekoč za vsak prostorček in za vsako skalo v gorah, jelo motiti, ko je nekdanj prišel tja blizu tiste plošče, pod katero leži zaklad. Zmedlo se mu je, da ni vedel, kam bi se obrnil. Hodil in iskal je, na katerem kraju je Krma, in šele čez dolgo časa je dospel na hrbit, kjer se mu je odprl znani svet.

Dozdej se še nikomur ni posrečilo, da bi bil samo pogledal rumeno zavedljivo zlato pod ploščo. Nekdanj pa pride človek, ki bo tako srečen, da vzdigne zaklad. Tako si pripovedujejo stari lovci in pastirji. Pravijo, da bo moral biti izvrsten strelec, človek brez bojazni in strahu. S Šmarjetne glave bo moral zadeti s prvo kroglo konja, drugače bo slabo zanj. Že pred prvim solničnim svitom mora strelec čakati na svojem prostoru, in ko obsijejo solnčni žarki belo grivo čarobne živali, mora puška počiti. Strelec mora prej ugledati konja nego konj njega. V svoji krvi bo žival poginila, smrtno zadeta bo še izkušala človeka zmotiti in mu zmešati pamet, toda onemogla bo obležala. Zaklad bo smel človek izkopati in odnesti. Toliko bo dobil zlata, da ljudje ne bodo vedeli, kam z njim. Iz kapelj konjeve krvi pa bodo zrastle cvetice, goličavricam podobne, in se bodo zasejale po vseh golih robovih, po vseh kotlih, izpod snega bodo poganjale in jele cvesti. In ko jih bo jedla na paši živina, ostane vedno zdrava. Ljudje jih bodo trgli in nosili pri sebi, zakaj sreča bo spremljala tistega, kdor si bo sam poiskal in natrgal prijazno cvetočih cvetic.

Prosim, dajte to pismo v svoj ljubeznivi kotiček! Če hočete, Vam napišem tudi povest o junaku Odiseju. Prosim Vas, če jo smem, zakaj ta je šestkrat tako dolga.

S spoštovanjem in pozdravom

Vaš vdani kotičkar

Vojtech Jager,

Odgovor: učence v Mariboru.

Ljubi Vojtech!

Povest o Odiseju mi lahko pošlješ. Porabim jo pač, kadar pride vrsta nanjo!

„Zvonček“, XIX. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.

„Zvonček“, XX. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.

„Zvonček“, XXI. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.

„Zvonček“, XXII. letnik, nevezan 10 D, v navadni vezbi 20 D.

::: Nenavedenih letnikov ni več v zalogi.

:::

In zadnji glasi ti mi bojo:
Bog čuvaj domovino mojo!

V zalogi Društva za zgradbo Uči-
teljskega konvikta sta ravnokar
izšli z dvoglasnim stavkom in s
spremljevanjem harmonija d v e
n a r o d n i h i m n i: „Bože
pravde...“ in „Lepa naša do-
movina“. Cena komadu 50 p, po
pošti 1 Din. — Naročila sprejema
Knjigarna Učiteljske tiskarne,
Ljubljana, Frančiškanska ul. 6.

UČITELJSKA TISKARNA IN KNJIGARNA

v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Telefon štev. 312.

Poštnohranilnični račun št. 10.761.

„Učiteljska tiskarna“ je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarniška dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. V zalogi ima tudi vse šolske in druge tiskovine.

Enobarvni in večbarvni tisk.

Litografija. Stereotipija.

Šolski zvezki lastnega izdelka.

Delo točno, solidno in elegantno.

Gg. skladateljem vljudno naznanjamo, da je „Učiteljska tiskarna“ preskrbljena z novimi notami, torej izvršuje tudi muzikalije z ličnim in razločnim tiskom.

Cene zmerne!

Podružnica v Simon Gregorčičevi ulici.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Kupujte

MLADINSKE SPISE,

ki jih izdaja

„Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani“.

Naročila sprejema

Knjigarna „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani,

Frančiškanska ulica in Simon Gregorčičeva ulica.